

- learning systems. 2019. № 21(28). P. 43-48. DOI 10.31392/NPU-nc.series.2.2019.21(28).08. (in Ukrainian).
- [9] Zhaldak M.I., Horoshko YU.V., Vinnychenko YE.F. Matematyka z komp'yuterom. Posibnyk dlya vchyteliv. 3-tye vydannya. Kyiv: NPU imeni M.P. Drahomanova. Zhaldak M.I., Horoshko Yu.V., Vinnychenko Ye.F. Mathematics with a computer. Teacher's Guide. 3rd edition. Kyiv: NPU named after M.P. Drahomanova. 2015. 325 p. (in Ukrainian).

УДК 378.147:004

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-58-35-42

Дакалюк Ольга Олександрівна

старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна
ORCID 0000-0002-1909-1710
olhadakaliuk@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. У статті визначено умови ефективності застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання. Впровадження різноманітних форм ІКТ розглянуто як засіб мотивації та активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів. Наголошено, що інформаційно-комунікаційні технології дають можливість вивести організацію самостійної роботи студентів на якісно новий рівень, а саме дозволяють створити принципово інше освітнє, так зване інформаційно-освітнє середовище, що активізує самостійну роботу студентів, оптимізуючи навчальний процес, скорочуючи час одержання системи знань і умінь. Охарактеризовано особливості організації навчання в дистанційному режимі та зазначено, що в умовах дистанційного викладання необхідно здійснювати нові підходи, що передбачає істотне переосмислення та коригування традиційних форм, і переведення їх в дистанційні форми. Зазначено, що ефективність та результативність ДН є значною мірою обумовленими психологічною та методологічною готовністю викладачів (тьюторів) до роботи зі студентами в режимі онлайн, їх професійною мобільністю. Під час дослідження було розглянуто низку переваг ДН та основні складові частини, за наявності яких може повноцінно розвиватися дистанційне навчання. Водночас, вказано на деякі проблеми, що виникають під час організації дистанційного навчання за відсутності усіх або деяких з вищезгаданих складових, а саме: відсутність у багатьох студентів відповідного технічного забезпечення та якісного Інтернет зв'язку, проблема фінансування дистанційної освіти, неготовність викладачів/студентів до нового формату освітнього процесу, відсутність у студентів досвіду працювати самостійно та недостатня мотивація до саморозвитку й одержання знань, умінь, навичок без постійного контролю викладача. Було виокремлено низку вимог до підвищення ефективності самостійної роботи: розвивати розумову активність і творчий потенціал; враховувати отримані раніше знання, і спиратися на них; послідовність: ступінь складності завдань повинна збільшуватися; різноманітність за формою, необхідно вносити елементи новизни.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; самостійна робота студентів; дистанційне навчання; інноваційні технології.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Завданням вищої освіти, як відомо, є підготовка майбутніх фахівців до високої мобільності та розвиток їхніх здібностей до роботи в умовах суспільних змін. Нова освіта має орієнтуватися не на передачу знань, а на оволодіння базовими компетенціями, що дозволяє студентам здобувати знання самостійно, а також на освоєння нових технік, за допомогою яких вони зможуть одержувати, переробляти і використовувати нову інформацію для проектування власної фахової діяльності.

В умовах пандемії COVID-19 відбувся тимчасовий перехід усіх закладів вищої освіти

України, як і більшості країн світу, на дистанційне навчання, що інтенсифікувало впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітню практику. Більше того, онлайн навчання за цих умов розглядається як єдино можливий метод продовження освітнього процесу, підвищуючи роль самостійної роботи студентів. Водночас, дана ситуація дає поштовх до пошуку нових, більш актуальних засобів активізації та оптимізації самостійної роботи студентів.

З огляду на вищезазначене, дослідження питання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання набуває особливої актуальності й, на нашу думку, потребує подальшого дослідження й розробки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці: В. Биков, О. Бондаренко, Ю. Буровицька, Р. Гуревич, В. Заболотний, М. Кадемія, Г. Козлакова, О. Міщенко, А. Соломатіна, О. Шестопад, О.Щербаков.

Дослідження Ю.Єр'оміна, Ю.Тімкіної, І.Томаревої, Г.Селевко та інших, показали, що на сучасному етапі самостійна робота студентів тісно пов'язана з інформаційно-комунікаційними технологіями, що значно підвищує ефективність навчального процесу.

Переваги та проблеми організації дистанційного навчання було висвітлено у наукових працях Б.Шуневича, П.Стефаненка, Г.Козлакової, Н.Самолук, В.Прибилової, І.Шахіної.

Визначенню найефективніших засобів активізації пізнавальної діяльності учнів та студентів було присвячено праці багатьох вчених. (М. Ашибор, С. Зінов'єв, М. Кларін, В. Ляудіс, М. Радченко, С. Русова, В. Семиченко)

Отже, проаналізувавши попередні дослідження з даної тематики, можемо стверджувати, що кількість публікацій з проблем організації дистанційного навчання та застосуванню ІКТ у самостійній роботі студентів постійно зростає, тоді як питання розгляду ІКТ як засобу активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання не знайшло достатнього наукового обґрунтування.

Метою статті є визначення умов ефективності застосування ІКТ для активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перш за все, пропонуємо проаналізувати наявне положення про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466, згідно з яким дистанційне навчання визначається як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, що відбувається, в основному, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [6].

Можемо погодитися з В.Прибиловою, яка розглядає дистанційне навчання як сучасну форму освіти, в якій інтегровані елементи всіх видів навчання, (включаючи очне, вечірнє, та заочне) на основі використання новітніх комп'ютерних і телекомунікаційних технологій [7, с. 29].

На нашу думку, дистанційна форма навчання є інтерактивною формою, за якою відбувається систематична взаємодія викладача зі студентом з акцентом на самостійну діяльність студентів із застосуванням ІКТ.

Будучи активними учасниками раптової та змушеної трансформації системи вищої освіти та тимчасового переходу усіх ЗВО на дистанційне навчання (ДН) в зв'язку з пандемією COVID-19, маємо можливість на власному досвіді апробувати засоби активізації самостійної роботи студентів в умовах ДН та визначити умови ефективності застосування ІКТ.

Важливо, в нових умовах викладання здійснювати нові підходи до організації навчання,

що передбачає істотне переосмислення та коригування традиційних форм, і переведення їх в дистанційні форми. Тобто, ефективність та результативність ДН є значною мірою обумовленими психологічною та методологічною готовністю викладачів (тьюторів) до роботи зі студентами в режимі онлайн, їхньою професійною мобільністю.

Попередньо викладачеві необхідно здійснити моніторинг рівня підготовки студентів, їхніх умінь і навичок, бажання і потреби працювати самостійно в процесі навчання у ЗВО (у разі дистанційної організації такої роботи, також дослідити рівень розвитку навичок роботи з комп'ютером, умінь користуватися мережею Інтернет в навчальних цілях).

За таких умов цей вид освітньої діяльності стимулює самостійне мислення, виробляє перехід від передавання готових знань до самостійного керування пізнавальною діяльністю, активізує самостійну пізнавальну діяльність. Самостійна робота дуже багато дає студентам, формуючи у них на кожному етапі необхідні обсяг і рівень знань, навичок та вмінь для розв'язання пізнавальних завдань. Цей вид робіт виробляє у студентів психологічну установку на систематичне збільшення власних знань і умінь. Водночас, самостійна робота є однією з найважливіших умов самоорганізації студента в оволодінні методів професійної діяльності.

На нашу думку, дидактичні можливості та умови використання інформаційно освітніх ресурсів і служб, мультимедійних засобів в системі дистанційного навчання дозволяють надати необхідну навчальну інформацію для самостійного вивчення у вигляді гіпертексту, використовувати наочні властивості звукової, графічної, анімаційної та відео інформації, що сприятиме кращому засвоєнню матеріалу.

Усі перераховані вище форми самостійної роботи студентів можна реалізувати в дистанційному курсі, наприклад, на основі модульного об'єктно орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle, що надає широкі можливості для впровадження елементів дистанційного навчання в освітню систему ЗВО. При цьому варто розпочати зі складання індивідуального навчального плану роботи студента, який легко реалізувати в електронному вигляді, розбивши обсяг навчального матеріалу на змістовні блоки за темами або по тижнях. Наявність таких навчальних планів дозволяє студентам, самостійно виконуючи роботу, виявляти здібності організувати, планувати, регулювати власну навчальну діяльність, здійснювати самоконтроль та оцінку її результатів і власних дій. Все в комплексі дозволяє здійснювати самоврядування своєю діяльністю.

Отже, можемо виокремити низку переваг дистанційного навчання:

- нижчі витрати на проведення навчання (не потрібно витрат на оренду приміщень, поїздок до місця навчання як учнів, так і викладачів);
- можливість проведення навчання великої кількості людей;
- підвищення якості навчання за рахунок застосування сучасних засобів, об'ємних електронних бібліотек і т.д .;
- створення єдиного освітнього середовища (особливо актуально для корпоративного навчання).

Крім того, в цій формі навчання:

- практикуються спільні види діяльності в невеликих групах;
- можливе проведення обговорення всією групою проблем, питань, труднощів в інтерактивному режимі за допомогою форумів, чатів, відеоконференцій;
- використовуються метод проектів, кейс - метод, метод проблемних ролевих або ділових ігор, тощо.

Б. Шуневич у своєму дослідженні визначає основні складові частини, за наявності яких може повноцінно розвиватися дистанційне навчання:

- 1) нормативно-правова база;
- 2) контингент студентів;
- 3) заклади, що організують дистанційне навчання;
- 4) кваліфіковані викладачі;

- 5) відповідна матеріально-технічна база (апаратного і програмного забезпечення, можливості організації аудіо- та відео конференцій);
- 6) навчальні матеріали;
- 7) високошвидкісні лінії зв'язку;
- 8) фінансово-економічна база ДН. [11, с. 231]

Однак, незважаючи на наявні чисельні переваги, більшість науковців виокремлює низку проблем, що виникають під час організації дистанційного навчання за відсутності всіх або деяких з вищезгаданих складових:

- відсутність у багатьох студентів відповідного технічного забезпечення та якісного Інтернет зв'язку;
- проблема фінансування дистанційної освіти;
- неготовність викладачів/студентів до нового формату освітнього процесу;
- відсутність у студентів досвіду працювати самостійно та недостатня мотивація до саморозвитку й одержанню знань, умінь, навичок без постійного контролю викладача.

Погоджуємось із вищезазначеною класифікацією, при цьому особливо важливою складовою є якісний Інтернет-зв'язок, без якого організація ДН є неможливою. Втім, за умови наявності необхідного Інтернет забезпечення друге місце посідає проблема недостатньої мотивації та навичок самостійної роботи у студентів.

Успішному подоланню цієї проблеми, на нашу думку, сприятиме активізація пізнавальної діяльності у самостійній роботі студентів.

Пропонуємо проаналізувати та визначити умови активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання.

Більшість дослідників стверджує, що для успішного виконання самостійної роботи студентів, їй необхідно організувати правильним чином, щоб у них виникала мотивація до самостійного поглиблення і розширення одержаних знань. Студент виробляє вміння і навички самостійного вибору джерел інформації, набуває навичок економії часу, опановує здатність об'єктивної оцінки власного потенціалу, своїх ділових і особистісних якостей.

Організація самостійної діяльності учнів у мережі передбачає використання новітніх педагогічних технологій, що стимулюють розкриття внутрішніх резервів кожного учня й водночас сприяють формуванню соціальних якостей особистості (вмінню працювати в колективі, виконуючи різноманітні соціальні ролі, розв'язуючи складні пізнавальні завдання). У першу чергу, мова йде про широке застосування методу проектів, навчання у співпраці, дослідницьких, проблемних методів.

Варто зазначити, що одним із важливих факторів, що впливає на ефективність самостійної роботи студентів, є усвідомлення мети виконуваної діяльності та кожного конкретного завдання. Студент має усвідомлювати, що він буде робити, який повинен бути кінцевий результат, чим дане завдання збагатить його досвід. Показником вищого рівня розвитку самостійності можна вважати здатність самостійно усвідомити й сформулювати кінцеві і проміжні цілі і завдання, проте перехід до цього рівня буде поступовим і успішність його досягнення здебільшого визначається консультативними та керівними діями викладача.

Аналізуючи праці вчених, можемо виокремити низку вимог до підвищення ефективності самостійної роботи:

- розвивати розумову активність і творчий потенціал;
- враховувати одержані раніше знання, і спиратися на них;
- послідовність: ступінь складності завдань має збільшуватися;
- різноманітність за формою, необхідно вносити елементи новизни.

На нашу думку, для досягнення високого рівня професійної підготовки майбутніх фахівців необхідно змінити підходи до організації самостійної роботи з тим, щоб результати самостійної діяльності студентів були максимальними.

Разом із знаннями, спеціальними вміннями та навичками, необхідними для плідної професійної діяльності, важливими є розвиток особистісних характеристик студента - здатності до самостійності, психологічної готовності до самостійної роботи, вмотивованості на самостійне виконання завдань. Саме тому, доцільним є переосмислення основної мети самостійної роботи, акцентування уваги на формуванні самостійності студентів та здатності до самоосвіти протягом усього професійного життя [1, с.46].

Одним з нових підходів організації СРС є впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що відносяться до категорії інноваційних технологій. Студенти, які є важливою частиною сучасного ринково-інформаційного суспільства, мають володіти тими знаннями і вміннями, що є необхідними для роботи з новітніми інформаційними технологіями.

Інформаційно-комунікаційні технології дають можливість вивести організацію самостійної роботи студентів на якісно новий рівень, а саме:

- ІКТ дозволяють створити принципово інше освітнє, так зване інформаційно-освітнє середовище, що активізує самостійну роботу студентів, оптимізуючи освітній процес, скорочуючи час одержання системи знань і вмінь;

- засвоєння студентами навчального матеріалу можливо не лише в рамках навчального розкладу, ці матеріали стають доступними в зручний для студентів час;

- засобом організації навчання в умовах СРС є не тільки традиційна навчальна і наукова література на паперових носіях, а й різні види електронних підручників і навчальних посібників, Інтернет, мультимедійні видання в рамках спеціально розроблених для них викладачами баз знань;

- актуальною є самостійна робота студентів не тільки з інформаційними базами даних і знань, а й з віртуальними лабораторіями, створенням імітаційних, графічних і чисельних комп'ютерних моделей, аудіовізуальною інформацією, навчальними програмами та тестами;

- самостійна навчальна діяльність студентів стає контрольованою з боку викладача за допомогою електронної пошти, веб-сайту, Інтернету. За допомогою вищезазначених засобів можна встановити зворотний зв'язок між студентами та викладачем.

Варто також зазначити доцільність використання мобільних додатків як додаткового засобу організації самостійної роботи студентів, що має низку переваг, основною з яких є постійна доступність навчальних матеріалів як для використання в аудиторній роботі, так і для самостійної діяльності студента. Мобільне навчання спрямоване, в основному, на самостійну роботу студента, що становить особливу важливість в умовах інформатизації сучасного суспільства. Розвиток здібностей до самостійного вилучення, синтезування й подальшого поширення необхідної інформації дозволить студенту надалі розвиватися разом з швидкозмінним світом і вдосконалює навички безперервного навчання, що є запорукою успіху сучасної людини. Крім того, нетрадиційна форма організації самостійної роботи у вигляді використання мобільних додатків, безсумнівно, здатна зацікавити студентів і стимулювати їх до виконання завдань і самостійного вивчення іноземних мов. Різноманітність сучасних мобільних можливостей навчання дозволяє викладачеві підібрати матеріал для самостійної роботи в залежності від індивідуальних потреб і здібностей кожного студента [10]. Все це є особливо актуальним для активізації самостійної роботи студентів під час дистанційного навчання.

Важко не погодитись із дослідницею Я. Бекешовою, яка виділяє 6 технологічних інновацій, що значно змінили підхід у навчанні іноземних мов: інтерактивна дошка, смартфон, скайп, блоги, подкасти та онлайн-ігри [12].

Водночас, наші спостереження свідчать, що дидактико-методичний потенціал інформаційних технологій розкривається саме у поза аудиторній самостійній роботі студентів ЗВО. Інтернет-ресурси розширюють професійні знання, знайомлять з соціокультурними особливостями, формуючи тим самим тематичну і соціокультурну компетенції [2].

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У рамках дослідження було визначено засоби активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання та умови ефективності застосування ІКТ.

Підтверджено, що інформаційно-комунікаційні технології дають можливість вивести організацію самостійної роботи студентів на якісно новий рівень, а саме дозволяють створити принципово інше освітнє, так зване інформаційно-освітнє середовище, що активізує самостійну роботу студентів, оптимізуючи навчальний процес, скорочуючи час одержання системи знань і умінь.

Здійснено аналіз організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання із застосуванням різних форм ІКТ, а саме спілкування викладача з групами студентів у віртуальних аудиторіях та контроль їхніх знань за допомогою інтерактивної платформи Google Classroom, мобільного додатку Viber, а також проведення відео конференцій у Skype.

Виокремлено чисельні переваги дистанційного навчання та низку проблем, що виникають під час організації ДН за відсутності всіх або деяких необхідних складових.

Було визначено, що для більшої зручності та ефективності дистанційне навчання має бути структурованим та організованим належним чином. Незалежно від виду самостійної роботи, котру виконують студенти як в традиційній, так і в дистанційній формі навчання, важлива роль залишається за викладачем, тобто здійснюється за наявності вчителя (тьютора). Викладач повинен ознайомити студентів з метою виконання самостійних робіт, трудомісткістю, термінами виконання, методикою виконання робіт, формами контролю, критеріями оцінки якості виконаної самостійної роботи.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таким чином, враховуючи наявні підходи та власний досвід у організації самостійної роботи студентів під час дистанційного навчання, ми розглядаємо впровадження різноманітних форм ІКТ як засіб мотивації та активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів.

Як свідчить дослідження, необхідними умовами ефективності застосування ІКТ для активізації самостійної роботи студентів під час дистанційного навчання є:

- якісний швидкісний Інтернет-зв'язок як у викладачів, так і у студентів;
- наявність широкого вибору інформаційних ресурсів та розробок, а також різних форм та способів навчання застосуванню студентами ІКТ у своїй навчальній діяльності;
- чіткі та структуровані інструкції з боку тьютора/викладача, індивідуальний підхід викладача до студентів-дистанційників;
- урахування викладачем обсягів завдань та вдалих відбір видів дистанційного контролю;
- комунікація в групах в режимі відео конференції.

Уважаємо, що проблема організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання є досить актуальною та вимагає подальших досліджень. Зокрема, вивчення психологічної готовності студентів до самостійної роботи, вмотивованості на самостійне виконання завдань під час дистанційного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Бідюк Н. М. Удосконалення самостійної роботи студентів-перекладачів з урахуванням досвіду закладів вищої освіти США / Н. М. Бідюк, А. О. Наконечна // Освітній простір України. - 2017. - Вип. 11. - С. 45-52.
- [2] Дакалюк О.О., Формування професійної іншомовної готовності студентів-аграріїв засобами інформаційно-комунікаційних технологій / О.О. Дакалюк // Наукові Записки ВДПУ ім. М.Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – 2018. – №54. - С. 72-76.

- [3] Еремін Ю.В. Использование мобильных технологий в самостоятельной работе студентов по иностранному языку в неязыковом вузе / Ю. В. Еремін, Е. А. Крылова // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. – 2014. - №167. – С. 158-165.
- [4] Кобелева Е.С. Инновации в сфере преподавания иностранных языков / Е.С. Кобелева, В.В. Гафнер, О.В. Норина // Молодежный научный форум: Гуманитарные науки: электр. сб. ст. по мат. XXVIII междунар. студ. науч.-практ. конф. - № 9 (27). - [Электронный ресурс] - Режим доступа [https://nauchforum.ru/archive/MNF_humanities/9\(27\)](https://nauchforum.ru/archive/MNF_humanities/9(27))
- [5] Мачулина М. А. Инновационные технологии как средство формирования профессиональных компетенций студентов-филологов / А.М. Мачулина // Молодой ученый. — 2017. — №3.1. — С. 15-17. — Режим доступа <https://moluch.ru/archive/137/38214>
- [6] НАКАЗ Міністра освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», - [Електронний ресурс] - Режим доступу <https://zakon. rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
- [7] Прибилова В.М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України / В.М.Прибилова // Проблеми сучасної освіти : збірник науково-методичних праць. – 2013. - Вип. 4. - С. 27-36.
- [8] Радченко М.І. Засоби активізації пізнавальної діяльності студентів на лекціях / М. І. Радченко, М. О. Голубева, Х. Ш. Бахтіярова // Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - 2015. - Т. 175. - С. 29-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov. ua/UJRN/NaUKMApp_2015_175_5
- [9] Тимкина Юлия Юрьевна. Информационные технологии в самостоятельной работе как средство формирования иноязычной коммуникативной компетенции студентов вуза: Автореферат диссертации кандидата педагогических наук – 13.00.02 - Теория и методика обучения и воспитания (по областям и уровням образования). – Нижегород. гос. лингвист. ун-т им. Н.А. Добролюбова - Нижний Новгород, 2012. - 22 с.
- [10] Томарева И.Г. Информационные технологии в организации самостоятельной работы студентов. / И.Г. Томарева, Т.И. Толкачева, Л.А. Марьянина, И.С. Никитина // Современные проблемы науки и образования. – 2018. – № 5. – Режим доступа: <https://www.science-education.ru/pdf/2018/5/28051.pdf>
- [11] Шуневич Б.І. Тенденції розвитку складових частин організації дистанційного навчання / І.Б. Шуневич // Інформаційні системи та мережі: [збірник наукових праць]. – 2009. – Т. 653, №1 – С. 231-239.
- [12] Bekešová J. Six technological innovations that changed English language teaching. / J. Bekešová, I. Romanová // - International Journal of Information and Communication Technologies in Education. – 2019/ - 8(1)/ - P. 30-38.

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS A MEANS OF ACTIVATING STUDENTS 'INDEPENDENT WORK IN THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING

Dakaliuk Olha O.

Senior teacher of Department of Foreign Languages of Professional Training

Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine

ORCID 0000-0002-1909-1710

olhadakaliuk@gmail.com

Annotation. In the article the conditions for the effective use of information and communication technologies for the activation of students' independent work in distance learning are examined. Introduction of various forms of ICT is considered as a means of motivation and activation of students' independent cognitive activity. It is emphasized that information and communication technologies make it possible to take the organization of students' independent work to a new level, namely to create a fundamentally different educational, so-called information and educational environment, which activates students' independent work, optimizing the learning process, reducing the time of obtaining the system of knowledge and skill. The peculiarities of the organization of distance learning are characterized and it is stated that in the conditions of distance teaching new approaches should be implemented, which implies a significant rethinking and adjustment of traditional forms, as well as their transformation into distance forms. It is noted that the performance and efficiency of the distance learning is largely due to the psychological and methodological readiness of teachers (tutors) to work with students online, their professional mobility. A number of benefits of distance education as well as the main components in which distance learning can be fully developed are determined. At the same time, there are a number of problems that arise when organizing distance learning in the absence of all or some of the above mentioned components, such as the lack of adequate technical and internet connection for many students, the problem

of funding for distance education, the reluctance of teachers/students to work in a new format of educational process, the lack of experience of students to work independently and lack of motivation for self-development and gaining knowledge and skills without constant control of the teacher. The requirements for increasing the efficiency of independent work are suggested: to develop mental activity and creativity; take into account the previous knowledge, consistency; the degree of complexity of the tasks should increase; the variety in form, it is necessary to introduce elements of novelty.

Key words: information and communication technologies; independent work of students; Distance Learning; innovative technologies.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Bidiuk N. M. Improvement of independent work of students-interpreters, taking into account the experience of US higher educational institutions / N.M.Bidiuk, A.O.Nakonechna // *Osvitnii prostir Ukrainy*. – 2017. – Issue 11. – P.45-52. (in Ukrainian)
- [2] Dakaliuk O.O. Formation of professional foreign-language readiness of agrarian students by means of information and communication technologies /O.O.Dakaliuk // *Naukovi Zapysky VDPU im. M.Kotsiubynskoho. Seriya: Pedahohika i psykholohiia*. - 2018. – №54. - С. 72-76. (in Ukrainian)
- [3] Eremin Yu.V. Use of mobile technologies in independent work of students in a foreign language in a non-linguistic university / Yu.V.Eremin, E.A.Krylova // *Izvestiya Rossiyskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta im. A.I. Gertsena* – 2014. - №167. – P. 158-165. (in Russian)
- [4] Kobeleva E.S. Innovation in the field of foreign language teaching / E.S.Kobeleva, V.V. Gafner, O.V. Norina // *Molodezhnyiy nauchnyiy forum: Gumanitarnyye nauki: elektr. sb. st. po mat. XXVIII mezhdunar. stud. nauch.-prakt. konf. - № 9 (27)*. - [Electronic resource] - Access mode [https://nauchforum.ru/ archive/MNF_humanities/9\(27\)](https://nauchforum.ru/archive/MNF_humanities/9(27)) (in Russian)
- [5] Machulina M.A. Innovative technologies as a means of forming professional competencies of philology students / A.M.Machulina // *Molodoy ucheniy*. — 2017. — №3.1. — P.15-17. — Access mode <https://moluch.ru/archive/137/38214> (in Russian)
- [6] NAKAZ Ministra osvity i nauky Ukrainy vid 25.04.2013 № 466 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia» - [Electronic resource] - Access mode <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (in Ukrainian)
- [7] Prybylova V.M. Problems and Advantages of Distance Education in Higher Institutions of Ukraine /V.M.Prybylova // *Problemy suchasnoi osvity : zbirnyk naukovo-metodychnykh prats*. – 2013. - Issue. 4. - P. 27-36. (in Ukrainian)
- [8] Radchenko M.I. Means of activation of students' cognitive activity at lectures /M.I.Radchenko, M. O. Holubieva, Kh. Sh. Bakhtiiarova // *Naukovi zapysky NaUKMA. Pedahohichni, psykholohichni nauky ta sotsialna robota*. - 2015. - V. 175. - P. 29-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMApp_2015_175_5 . (in Ukrainian)
- [9] Tymkyna Yulyia Yurevna. Information technology in independent work as a means of forming foreign communicative competence of university students: Avtoreferat dissertatsii kandidata pedagogicheskikh nauk – 13.00.02 - Teoriya i metodika obucheniya i vospitaniya (po oblastyam i urovnyam obrazovaniya). – Nizhegor. gos. lingvist. un-t im. N.A. Dobrolyubova - Nizhniy Novgorod, 2012. - 22 p. (in Russian)
- [10] Tomareva I.G. Information technology in the organization of independent work of students. / I.G. Tomareva, T.I. Tolkacheva, L.A. Maryanina, I.S. Nikitina // *Sovremennyye problemy nauki i obrazovaniya*. – 2018. – № 5. – Access Mode: <https://www.science-education.ru/pdf/2018/5/28051.pdf> (in Russian)
- [11] Shunevych B.I. Trends in the development of components of distance learning organization / I.B. . Shunevych // *Informatsiini systemy ta merezhi: [zbirnyk naukovykh prats]*. – 2009. – V. 653, №1 – P. 231-239. (in Ukrainian)
- [12] Bekešová J. Six technological innovations that changed English language teaching. / J. Bekešová, I. Romanová // - *International Journal of Information and Communication Technologies in Education*. – 2019/ - 8(1)/ - P. 30-38. (in English)